Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 17. apríla 2018 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Občianstvo Európskej únie – Právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov – Smernica 2004/38/ES – Článok 28 ods. 3 písm. a) – Posilnená ochrana pred vyhostením – Podmienky – Právo na trvalý pobyt – Pobyt v hostiteľskom členskom štáte počas desiatich rokov predchádzajúcich rozhodnutiu o vyhostení z územia daného členského štátu – Obdobie pobytu vo väzení – Dôsledky vzhľadom na nepretržitosť pobytu v trvaní desať rokov – Súvislosť s celkovým posúdením integračnej väzby – Okamih, vzhľadom na ktorý sa uskutočňuje uvedené posúdenie, a kritériá, ktoré treba pri ňom zohľadniť“

V spojených veciach C-316/16 a C-424/16,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Verwaltungsgerichtshof Baden Württemberg (Vyšší správny súd spolkovej krajiny Bádensko-Württembersko, Nemecko) a Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd, Spojené kráľovstvo) z 27. apríla a 27. júla 2016 a doručené Súdnemu dvoru 3. júna a 1. augusta 2016, ktoré súvisia s konaniami:

B

proti

Land Baden-Württemberg (C-316/16)

a

Secretary of State for the Home Department

proti

Franco Vomero (C-424/16),

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas a C. G. Fernlund, sudcovia E. Juhász, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal (spravodajkyňa) a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. júla 2017,

* Jazyky konania: nemčina a angličtina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– B, v zastúpení: R. Kugler, Rechtsanwalt,

– F. Vomero, v zastúpení: R. Husain, QC, P. Tridimas a N. Armstrong, barristers, a J. Luqmani, solicitor,

– nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

– vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: C. Crane, C. Brodie a S. Brandon, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci R. Palmer, barrister,

– dánska vláda, v zastúpení: M. Wolff, C. Thorning a M. N. Lyshøj, splnomocnení zástupcovia,

– Írsko, v zastúpení: L. Williams, K. Skelly, E. Creedon a A. Joyce, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci K. Mooney a E. Farrell, BL,

– grécka vláda, v zastúpení: T. Papadopoulou, splnomocnená zástupkyňa,

– holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman a B. Koopman, splnomocnené zástupkyne,

– Európska komisia, v zastúpení: E. Montaguti, M. Heller a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 24. októbra 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 28 ods. 3 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

2 Tieto návrhy boli predložené v rámci sporov, v ktorých stoja proti sebe na jednej strane B, grécky štátny príslušník, a Land Baden Württemberg (spolková krajina Bádensko-Württembersko, Nemecko), a na druhej strane pán Franco Vomero, taliansky štátny príslušník, a Secretary of State for the Home Department (minister vnútra, Spojené kráľovstvo), a ktoré sa týkajú rozhodnutí o vyhostení, ktoré boli vydané voči B a pánovi Vomerovi.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 17, 18, 23 a 24 smernice 2004/38 stanovujú:

„(17) využívanie trvalého pobytu občanmi Únie, ktorí sa rozhodli dlhodobo sa usadiť v hostiteľskom členskom štáte, by posilnilo vedomie občianstva Únie a je kľúčovým prvkom v podporovaní sociálnej súdržnosti, ktorá je jedným z hlavných cieľov Únie. Právo trvalého pobytu by sa preto

malo ustanoviť pre všetkých občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte v súlade s podmienkami ustanovenými v tejto smernici počas nepretržitého obdobia piatich rokov bez toho, aby podliehali opatreniu vyhostenia;

(18) aby sa už raz priznané právo trvalého pobytu stalo skutočným prostriedkom integrácie do spoločnosti hostiteľského členského štátu, v ktorom má občan Únie pobyt, toto právo by nemalo podliehať žiadnym podmienkam;

…

(23) vyhostenie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na základe dôvodov verejného poriadku, verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti je opatrenie, ktoré môže vážne poškodiť osoby, ktoré využívali práva a slobody im udelené podľa zmluvy a skutočne sa integrovali do hostiteľského členského štátu. Rozsah takýchto opatrení by sa preto mal obmedziť v súlade so zásadou úmernosti, aby sa zohľadnil stupeň integrácie daných osôb, dĺžka ich pobytu v hostiteľskom členskom štáte, ich vek, zdravotný stav, rodinná a ekonomická situácia a väzby s krajinou ich pôvodu;

(24) preto čím je vyšší stupeň integrácie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov v hostiteľskom členskom štáte, tým by mal byť vyšší stupeň ochrany proti vyhosteniu. Iba za výnimočných okolností, keď existujú závažné dôvody verejnej bezpečnosti, malo by sa prijať opatrenie vyhostenia proti občanom Únie, ktorí sa zdržiavali na území hostiteľského členského štátu po mnoho rokov, najmä, ak sa tam narodili a mali tam pobyt počas svojho celého života. Okrem toho, takéto výnimočné okolnosti by sa tiež mali uplatňovať na opatrenie vyhostenia proti maloletým, aby sa ochránili ich väzby s ich rodinou, v súlade s [D]ohovorom Organizácie [S]pojených národov o ochrane práv detí z 20. novembra 1989.“

4 Článok 6 s názvom „Právo pobytu do troch mesiacov“ a článok 7 s názvom „Právo pobytu na viac ako tri mesiace“, uvedené v kapitole III smernice 2004/38 nazvanej „Právo pobytu“, spresňujú podmienky, za ktorých občania Únie a ich rodinní príslušníci majú toto právo na pobyt v inom členskom štáte ako je štát, ktorého sú občanmi alebo ktorého štátnu príslušnosť majú.

5 Článok 16 tejto smernice, ktorý sa nachádza v kapitole IV smernice 2004/38, nazvanej „Právo trvalého pobytu“, uvádza:

„1. Občania Únie, ktorí sa legálne zdržiavali počas nepretržitého obdobia piatich rokov v hostiteľskom členskom štáte, majú právo trvalého pobytu v tomto členskom štáte. Toto právo nepodlieha podmienka[m] uvedeným v kapitole III.

…

3. Nepretržitosť pobytu nie je ovplyvnená dočasnou neprítomnosťou nepresahujúcou spolu šesť mesiacov ročne, ani neprítomnosťou dlhšieho trvania v dôsledku povinnej vojenskej služby, ani neprítomnosťou trvajúcou maximálne dvanásť za sebou nasledujúcich mesiacov v dôsledku vážnych dôvodov, ako sú napríklad tehotenstvo a pôrod, vážna choroba, štúdium alebo odborné vzdelávanie alebo vyslanie do iného členského štátu alebo tretej krajiny.

4. Právo trvalého pobytu po jeho získaní sa môže odobrať iba v prípade neprítomnosti v hostiteľskej krajine počas obdobia dlhšieho ako dva za sebou idúce roky.“

6 Kapitola VI smernice 2004/38 s názvom „Obmedzenia práva vstupu a práva pobytu z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia“ obsahuje články 27 až 33 tejto smernice.

7 Článok 27 smernice 2004/38 s názvom „Všeobecné zásady“ vo svojich odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. S výhradou ustanovení tejto kapitoly členské štáty môžu obmedziť slobodu pohybu a pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť na základe dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Tieto dôvody sa nesmú využívať pre ekonomické účely.

2. Opatrenia prijaté z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti musia byť v súlade s[o] zásadou úmernosti [zásadou proporcionality – *neoficiálny preklad*] a musia vychádzať výlučne z osobného správania daného jednotlivca. Trestné činy, ku ktorým došlo v minulosti, sa samé o sebe nepovažujú za dôvody na prijatie takýchto opatrení.

Osobné správanie daného jednotlivca musí predstavovať skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu ovplyvňujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti. Zdôvodnenia, ktoré sú oddelené od podrobností prípadu [Odôvodnenia, ktoré sa priamo netýkajú konkrétneho prípadu – *neoficiálny preklad*], alebo ktoré sa spoliehajú na aspekty všeobecnej prevencie, sú neprijateľné.“

8 Podľa článku 28 tejto smernice, nazvaného „Ochrana proti vyhosteniu“:

„1. Skôr, ako sa prijme rozhodnutie o vyhostení z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, hostiteľský členský štát zohľadní také aspekty, ako je napríklad dĺžka pobytu daného jednotlivca na jeho území, vek, zdravotný stav, rodinná a ekonomická situácia, sociálna a kultúrna integrácia v hostiteľskom členskom štáte a rozsah väzieb s krajinou pôvodu.

2. Hostiteľský členský štát nesmie prijať rozhodnutie o vyhostení proti občanom Únie alebo ich rodinným príslušníkom bez ohľadu na štátnu príslušnosť, ktorí majú právo trvalého pobytu na jeho území, s výnimkou vážnych dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti.

3. Rozhodnutie o vyhostení sa nesmie prijať proti občanom Únie s výnimkou prípadu, ak sa toto rozhodnutie zakladá na zásadne dôležitých dôvodoch verejnej bezpečnosti, ako sú definované členskými štátmi, ak:

a) dané osoby sa zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov; alebo

b) ide o maloleté osoby, s výnimkou prípadu, keď je vyhostenie potrebné v najlepšom záujme dieťaťa, ako ho stanovuje [D]ohovor Organizácie [S]pojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989.“

9 Článok 33 smernice 2004/38 s názvom „Vyhostenie ako trest alebo právny dôsledok“ stanovuje:

„1. Rozhodnutia o vyhostení nesmie hostiteľský členský štát vydávať ako trest alebo právny dôsledok trestu odňatia slobody, ak nie sú splnené požiadavky článkov 27, 28 a 29.

2. Ak sa rozhodnutie o vyhostení, ako je stanovené v odseku 1, vykoná neskôr ako dva roky po jeho vydaní, členský štát overí, či dotknutá osoba stále a skutočne predstavuje hrozbu pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť a posúdi, či nedošlo k podstatnej zmene okolností od vydania rozhodnutia o vyhostení.“

Nemecké právo

10 § 6 Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern (zákon o voľnom pohybe občanov Únie) z 30. júla 2004 (ďalej len „FreizügG/EU“), ktorým sa preberá najmä článok 28 smernice 2004/38 do nemeckého práva, stanovuje:

„(1) O odobratí práva podľa § 2 ods. 1 možno rozhodnúť, potvrdenie o práve na trvalý pobyt možno odňať a platnosť preukazu o pobyte alebo o trvalom pobyte možno zrušiť iba z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia (článok 45 ods. 3 a článok 52 ods. 1 [ZFEÚ]). Z dôvodov uvedených v prvej vete možno tiež odmietnuť vstup na územie. …

(2) Odsúdenie v trestnom konaní nepostačuje samo osebe na odôvodnenie rozhodnutí alebo opatrení uvedených v odseku 1. Do úvahy možno vziať iba tie odsúdenia v trestnom konaní, ktoré ešte neboli vymazané z centrálneho registra, a to iba za predpokladu, že okolnosti, na základe ktorých k týmto odsúdeniam došlo, poukazujú na osobné správanie, ktoré predstavuje skutočnú hrozbu pre verejný poriadok. Musí ísť o skutočnú a dostatočne vážnu hrozbu ohrozujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti.

(3) Na účely rozhodnutia na základe odseku 1 je potrebné zohľadniť najmä dĺžku pobytu dotknutej osoby v Nemecku, jej vek, zdravotný stav, rodinnú a ekonomickú situáciu, sociálnu a kultúrnu integráciu v Nemecku, ako aj intenzitu jej väzieb s krajinou pôvodu.

(4) Rozhodnutie na základe odseku 1 možno po nadobudnutí práva na trvalý pobyt vydať iba z vážnych dôvodov.

(5) Rozhodnutie podľa odseku 1 v prípade občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, ktorí mali počas posledných desiatich rokov pobyt na spolkovom území, a v prípade maloletých osôb možno vydať iba zo zásadne dôležitých dôvodov verejnej bezpečnosti. Toto pravidlo sa neuplatňuje na maloleté osoby v prípade, že je odobratie práva pobytu nevyhnutné v záujme dieťaťa. Zásadne dôležité dôvody verejnej bezpečnosti existujú iba vtedy, ak bola dotknutá osoba právoplatne odsúdená za jeden alebo viac úmyselných trestných činov na trest odňatia slobody alebo na trest pre mladistvých v trvaní najmenej piatich rokov, alebo ak bol pri poslednom právoplatnom odsúdení nariadený ochranný dohľad, pokiaľ je ohrozená bezpečnosť Spolkovej republiky Nemecko alebo dotknutá osoba predstavuje teroristickú hrozbu.

…“

Právo Spojeného kráľovstva

11 Články 27 a 28 smernice 2004/38 boli do právneho poriadku Spojeného kráľovstva prebraté článkom 21 Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 [výnos z roku 2006 o imigrácii (Európsky hospodársky priestor)] (SI 2006/1003).

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-316/16

12 B je gréckym štátnym príslušníkom, ktorý sa narodil v Grécku v októbri 1989. Po rozchode svojich rodičov prišiel v roku 1993 so svojou matkou do Nemecka, kde sa už od roku 1989 zdržiavali jeho starí rodičia z matkinej strany, ktorí boli v Nemecku zamestnaní. Jeho matka od ich príchodu pracuje v tomto členskom štáte a má okrem gréckeho aj nemecké občianstvo.

13 S výnimkou dvojmesačného obdobia, počas ktorého bol B odvedený svojím otcom do Grécka, a niekoľkých krátkych období dovolenky sa B zdržoval v Nemecku nepretržite od roku 1993. B chodil do školy v tomto členskom štáte a získal tu diplom o ukončení všeobecného stredoškolského štúdia prvého stupňa (*Hauptschulabschluss*). Ovláda nemecký jazyk. Jeho jazykové znalosti gréčtiny sa však obmedzujú na to, že sa vie ústne dorozumieť v rámci používania základných jazykových prostriedkov.

14 B sa zatiaľ nepodarilo úspešne absolvovať odborné vzdelávanie, najmä z dôvodu psychických problémov, ktoré viedli k tomu, že musel absolvovať terapeutickú a psychiatrickú liečbu. Prácu vykonával v novembri a decembri 2012. Odvtedy je nezamestnaný.

15 V Nemecku má právo na trvalý pobyt na základe článku 16 smernice 2004/38.

16 Amtsgericht Pforzheim (Okresný súd Pforzheim, Nemecko) prijal 7. novembra 2012 v rámci zjednodušeného trestného konania (*Strafbefehl*) uznesenie, ktorým bol B za podvodné zmocnenie sa mobilného telefónu, nátlak, pokus o vydieranie a úmyselnú neoprávnenú držbu zakázanej zbrane uložený peňažný trest spolu s náhradným trestom odňatia slobody v trvaní 90 dní.

17 Dňa 10. apríla 2013 prepadol B herňu, ozbrojený pištoľou s gumenými nábojmi, najmä za tým účelom, aby si obstaral potrebné peniaze na zaplatenie uvedeného peňažného trestu, a odcudzil sumu 4 200 eur. V dôsledku spáchania tohto trestného činu ho Landgericht Karlsruhe (Krajský súd Karlsruhe, Nemecko) 9. decembra 2013 odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní piatich rokov a ôsmich mesiacov. B bol vo väzení nepretržite od 12. apríla 2013, najskôr v predbežnej väzbe a následne vo výkone trestu odňatia slobody.

18 Regierungspräsidium Karlsruhe (Prefektúra v Karlsruhe, Nemecko) rozhodnutím z 25. novembra 2014 prijala na základe § 6 ods. 5 FreizügG/EU v spojení s článkom 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 rozhodnutie o strate práva B na vstup na územie Nemecka a pobyt na tomto území. B bolo nariadené, aby opustil územie tohto členského štátu v lehote jedného mesiaca od nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia, inak bude vyhostený do Grécka. Dĺžka zákazu vstupu B na územie Nemecka a pobytu na území tohto štátu bola stanovená na 7 rokov odo dňa, keď B skutočne opustí územie Nemecka.

19 Proti tomuto rozhodnutiu podal B žalobu na Verwaltungsgericht Karlsruhe (Správny súd Karlsruhe, Nemecko), ktorý napadnuté rozhodnutie zrušil rozsudkom z 10. septembra 2015. Spolková krajina Bádensko-Württembersko podala odvolanie proti tomuto rozsudku na Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd spolkovej krajiny Bádensko-Württembersko).

20 Uvedený súd v prvom rade vylučuje, že okolnosti vo veci samej by mohli predstavovať zásadne dôležité dôvody verejnej bezpečnosti v zmysle § 6 ods. 5 FreizügG/EU a článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38. V dôsledku toho konštatuje, že ak by sa na B vzťahovala posilnená ochrana pred vyhostením vyplývajúca z týchto ustanovení, musel by potvrdiť zrušenie sporného rozhodnutia.

21 V tejto súvislosti vnútroštátny súd zastáva názor, že v prvom rade, vzhľadom na okolnosti uvedené v bodoch 12 a 13 tohto rozsudku a z nich vyplývajúce silné zázemie B v Nemecku, nemohla byť integračná väzba B s týmto hostiteľským štátom prerušená z dôvodu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený, a teda dotknutú osobu nemožno zbaviť posilnenej ochrany pred vyhostením, ktorá je stanovená v článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38.

22 V druhom rade uvedený súd zastáva názor, že trest odňatia slobody uložený za spáchanie trestného činu, ktorý predstavuje dôvod vyhostenia z územia hostiteľského členského štátu, nemožno v žiadnom prípade zohľadniť na účely určenia, či došlo k prerušeniu integračnej väzby, na základe ktorého bola prerušená nepretržitosť pobytu na tomto území v zmysle uvedeného článku 28 ods. 3 písm. a). Opačný záver by totiž viedol k tomu, že osobe odsúdenej na trest odňatia slobody v trvaní viac ako päť

rokov, ktorá podľa uplatniteľných nemeckých predpisov bude v čase vydania správneho rozhodnutia o strate práva na vstup a pobyt v zásade vždy vo väzení, nebude nikdy možné priznať posilnenú ochranu pred vyhostením podľa uvedeného ustanovenia.

23 Okrem toho v členských štátoch, kde sa vyhostenie nariaďuje ako trest popri treste odňatia slobody, a teda ešte pred uväznením osoby, nikdy nebude možné zohľadniť tento trest odňatia slobody na účely posúdenia prípadného prerušenia integračnej väzby, a tým aj prerušenia nepretržitosti pobytu. Z toho by vyplývala nerovnosť zaobchádzania s občanmi Únie, pokiaľ ide o posilnenú ochranu vyplývajúcu z článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38.

24 V treťom rade vnútroštátny súd zastáva názor, že pokiaľ ide o celkové posúdenie toho, či boli prerušené integračné väzby s hostiteľským členským štátom, čo viedlo k strate nároku na uvedenú posilnenú ochranu, je potrebné v takom konaní, ako vo veci samej, zohľadniť skutočnosti spojené so samotným odňatím slobody. Dôvodom prerušenia nepretržitosti pobytu by totiž nebol trestný čin ako taký, ale práve s ním spojené odňatie slobody. V tejto súvislosti vnútroštátny súd konštatuje, že treba zohľadniť trvanie odňatia slobody, ale aj iné kritériá, akými je spôsob výkonu trestu, celkové správanie dotknutej osoby počas jej pobytu vo väzení, a najmä jej reflexia nad spáchaným trestným činom, akceptovanie a uplatnenie terapeutických indikácií schválených zariadením na výkon trestu, účasť dotknutej osoby na programoch školského vzdelávania alebo celoživotného odborného vzdelávania, jej podieľanie sa na pláne výkonu trestu a uskutočnení jeho cieľov, ako aj zachovanie osobných a rodinných vzťahov v hostiteľskom členskom štáte.

25 Vo štvrtom rade sa vnútroštátny súd, ktorý pripomína, že Súdny dvor v bode 35 rozsudku zo 16. januára 2014, G. (C-400/12, EU:C:2014:9), konštatoval, že na účely stanovenia do akej miery prerušenie pobytu z dôvodu odňatia slobody bráni dotknutej osobe požívať ochranu podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, je potrebné vykonať celkové posúdenie situácie dotknutej osoby v presnom okamihu, ku ktorému vzniká otázka jej vyhostenia, usiluje zistiť, či existujú záväzné ustanovenia práva Únie umožňujúce určiť taký okamih.

26 Podľa uvedeného súdu by toto určenie malo byť predmetom harmonizovaného riešenia v Únii, aby sa predišlo tomu, že úroveň ochrany podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 bude v jednotlivých členských štátoch rôzna najmä v závislosti od toho, či je rozhodnutie o vyhostení prijaté ako trest popri uložení trestu odňatia slobody, alebo naopak správnym rozhodnutím prijatým v priebehu alebo pri skončení výkonu trestu odňatia slobody. V tejto súvislosti vnútroštátny súd zastáva názor, že je potrebné posúdiť otázku, či v okamihu, keď sa súd rozhodujúci vo veci vyjadruje k zákonnosti rozhodnutia o vyhostení, sú alebo nie sú prerušené integračné väzby s hostiteľským členským štátom.

27 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd spolkovej krajiny Bádensko-Württembersko) rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je vopred vylúčené, aby uloženie a následný výkon trestu odňatia slobody viedli k tomu, že integračné väzby občana Únie, ktorý vo veku troch rokov vstúpil do hostiteľského členského štátu, sa považujú za prerušené, s tým následkom, že neexistuje nepretržitý pobyt po dobu desiatich rokov v zmysle článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, a preto sa neprizná ani ochrana pred vyhostením podľa [uvedeného ustanovenia], ak občan Únie po vstupe do hostiteľského členského štátu vo veku troch rokov strávil celý doterajší život v tomto štáte, nemá už žiadne väzby s členským štátom jeho štátnej príslušnosti a trestný čin, ktorý viedol k uloženiu a výkonu trestu odňatia slobody, bol spáchaný až po dvadsaťročnom pobyte?

2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku: Má sa pri otázke, či výkon trestu odňatia slobody vedie k prerušeniu integračných väzieb, nezohľadniť ten trest odňatia slobody, ktorý bol uložený za trestný čin, ktorý dal podnet na vyhostenie?

3. V prípade zápornej odpovede na prvú a druhú otázku: Podľa akých kritérií je potrebné určiť, či v takom prípade dotknutý občan Únie ešte požíva ochranu pred vyhostením podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38?

4. V prípade zápornej odpovede na prvú a druhú otázku: Existujú záväzné ustanovenia práva Únie na určenie ‚presného okamihu, ku ktorému vzniká otázka vyhostenia' a má sa okrem toho uskutočniť komplexné posúdenie situácie dotknutého občana Únie na účely preverenia, v akom rozsahu diskontinuita pobytu v posledných desiatich rokoch pred vyhostením dotknutej osoby bráni tomu, aby mala nárok na posilnenú ochranu pred vyhostením?"

Vec C-424/16

28 Pán Vomero je taliansky štátny príslušník, ktorý sa narodil 18. decembra 1957. Dňa 3. marca 1985 sa pán Vomero prisťahoval do Spojeného kráľovstva so svojou budúcou manželkou, štátnou príslušníčkou Spojeného kráľovstva, s ktorou sa zoznámil v roku 1983. V tomto členskom štáte uzavreli manželstvo 3. augusta 1985 a mali spolu päť detí, o ktoré sa staral pán Vomero, ktorý pracoval príležitostne, kým jeho manželka pracovala na plný úväzok.

29 Od roku 1987 do roku 1999 bol pán Vomero v Taliansku a Spojenom kráľovstve viackrát odsúdený za trestné činy, za ktoré mu však nebol uložený trest odňatia slobody. V roku 1998 sa manželia rozviedli. Pán Vomero opustil spoločnú domácnosť manželov a začal bývať s pánom M.

30 Dňa 1. marca 2001 pán Vomero pána M. zabil. Porota zmiernila právnu kvalifikáciu skutku uvedeného v obžalobe z vraždy na zabitie z dôvodu provokácie. Dňa 2. mája 2002 bol pán Vomero odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní osem rokov. Začiatkom júla 2006 bol prepustený na slobodu.

31 Rozhodnutím z 23. marca 2007, ktoré bolo potvrdené 17. mája 2007, minister vnútra rozhodol o vyhostení pána Vomera v súlade s článkom 21 výnosu z roku 2006 o imigrácii (Európsky hospodársky priestor).

32 Pán Vomero napadol toto rozhodnutie na Asylum and Immigration Tribunal (Azylový a imigračný súd, Spojené kráľovstvo). Proti tomuto rozhodnutiu bolo podané odvolanie na Court of Appeal (England & Wales)[Odvolací súd (Anglicko a Wales), Spojené kráľovstvo], ktorého rozsudok zo 14. septembra 2012 bol predmetom dovolania, ktoré v súčasnosti prejednáva Supreme court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva). Konanie v tejto veci bolo dvakrát prerušené počas konaní v iných veciach, konkrétne tých, v ktorých boli podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania a vydané rozsudky zo 16. januára 2014, Onuekwere (C-378/12, EU:C:2014:13), a zo 16. januára 2014, G. (C-400/12, EU:C:2014:9).

33 Na účely vyhostenia bol pán Vomero vo väzení až do decembra 2007. Odvtedy bolo proti nemu v januári 2012 začaté trestné konanie za nedovolené držanie bodnej zbrane, ako aj za ublíženie na zdraví, ktoré viedlo k jeho odsúdeniu na trest odňatia slobody v trvaní 16 týždňov. Ďalšie konanie začaté v júli 2012 za vlámanie a krádež viedlo k jeho odsúdeniu na ďalší trest odňatia slobody v dĺžke 12 týždňov.

34 Na podporu svojho rozhodnutia o vyhostení minister vnútra najmä uviedol, že vzhľadom na to, že pán Vomero si odpykával trest odňatia slobody za zabitie od roku 2001 do roku 2006, nezískal právo trvalého pobytu v Spojenom kráľovstve, a preto nemôže požívať posilnenú ochranu podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38.

35 Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva), odvolávajúc sa na rozsudky zo 7. októbra 2010, Lassal (C-162/09, EU:C:2010:592); z 21. júla 2011, Dias (C-325/09, EU:C:2011:498), a zo 16. januára 2014, Onuekwere (C-378/12, EU:C:2014:13), sa domnieva, že so

zreteľom na to, že právo na trvalý pobyt nemôže byť právne nadobudnuté pred 30. aprílom 2006, čo je dátum uplynutia lehoty na prebratie smernice 2004/38, a že je navyše nesporné, že pán Vomero bol k uvedenému dátumu už päť rokov vo väzení, počas dvoch mesiacov po uplynutí tohto dátumu bol naďalej vo väzení a v čase vydania rozhodnutia o vyhostení bol na slobode menej ako deväť mesiacov, dotknutá osoba v čase vydania tohto rozhodnutia nenadobudla právo na trvalý pobyt podľa článku 16 ods. 1 tejto smernice.

36 Uvedený súd uvádza, že za týchto podmienok prvoradou otázkou, ktorú musí posúdiť, je to, či existencia práva na trvalý pobyt podľa článku 16 a článku 28 ods. 2 smernice 2004/38 predstavuje predchádzajúcu podmienku priznania posilnenej ochrany podľa článku 28 ods. 3 písm. a) tejto smernice.

37 Za predpokladu, že to tak nie je, vnútroštátny súd okrem iného uvádza, že obdobie desiatich rokov podľa článku 28 ods. 3 písm. a), ktoré má predchádzať rozhodnutiu o vyhostení, by podľa judikatúry Súdneho dvora malo byť len „v zásade“ nepretržité (rozsudok zo 16. januára 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, bod 34). Poukazuje na to, že toto obdobie takisto nemusí byť nepretržité, ak je napríklad prerušené z dôvodu neprítomnosti na území daného štátu alebo z dôvodu pobytu vo väzení. Za týchto okolností stále nie je zjavný spôsob, akým má byť vypočítané obdobie desiatich rokov uvedené v tomto ustanovení, a predovšetkým skutočnosť, či sa do výpočtu majú alebo nemajú zahrnúť obdobia neprítomnosti na území daného štátu alebo obdobia pobytu vo väzení.

38 Pokiaľ ide o skutočnosť, či integračná väzba s hostiteľským členským štátom má byť predmetom celkového posúdenia na účely stanovenia, či v tomto kontexte existuje alebo bola prerušená (rozsudok zo 16. januára 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, body 36 a 37), vnútroštátny súd zastáva názor, že rozsah tohto posúdenia a jeho účinky tiež ešte nie sú dostatočne presné. Uvedený súd si konkrétne kladie otázku týkajúcu sa faktorov, ktoré bude nutné preskúmať na účely stanovenia, či v čase vydania rozhodnutia o vyhostení v roku 2007 spájali pána Vomera so Spojeným kráľovstvom také integračné väzby, ktoré mu poskytovali nárok na posilnenú ochranu na základe jeho pobytu v danom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov.

39 Za týchto podmienok Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Závisí posilnená ochrana podľa článku 28 ods. 3 písm. a) [smernice 2004/38] od existencie práva na trvalý pobyt v zmysle článku 16 a článku 28 ods. 2 [tejto smernice]?

2. V prípade zápornej odpovede [na prvú otázku]:

Je obdobie pobytu ‚počas predchádzajúcich desiatich rokov‘ v zmysle článku 28 ods. 3 písm. a) [smernice 2004/38]

a) len kalendárnym obdobím, ktoré sa počíta spätne od príslušného dátumu (v tomto prípade od dátumu vydania rozhodnutia o vyhostení) a zahŕňa akékoľvek obdobia neprítomnosti alebo pobytu vo väzení, alebo

b) obdobím, ktoré prípadne nemusí byť nepretržité a počíta sa spätne od príslušného dátumu, pričom sa jedno alebo viaceré obdobia, počas ktorých dotknutá osoba nebola neprítomná alebo sa nenachádzala vo väzení, sčítajú, aby výsledok prípadne predstavoval pobyt počas predchádzajúcich desiatich rokov?

3. V prípade zápornej odpovede [na prvú otázku], aký je skutočný vzťah medzi kritériom týkajúcim sa pobytu počas desiatich rokov v zmysle článku 28 ods. 3 písm. a) [smernice 2004/38] a celkovým posudzovaním integračnej väzby?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke vo veci C-424/16

40 Svojou prvou otázkou sa Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva) v podstate pýta, či sa článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 má vykladať v tom zmysle, že podmienkou priznania ochrany pred vyhostením z územia štátu upravenej v tomto ustanovení je právo dotknutej osoby na trvalý pobyt v zmysle článku 16 a článku 28 ods. 2 tejto smernice.

41 Najskôr treba podotknúť, že táto otázka vychádza z predpokladu, že pán Vomero nie je držiteľom takéhoto práva na trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve.

42 Vzhľadom na to, že Súdny dvor nemá k dispozícii všetky informácie potrebné na posúdenie dôvodnosti tohto predpokladu, treba na položenú otázku odpovedať na základe tohto predpokladu.

43 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v odôvodnení 23 smernice 2004/38 je zdôraznené, že vyhostenie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na základe dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti je opatrenie, ktoré môže vážne poškodiť osoby, ktoré využívali práva a slobody im udelené podľa Zmluvy a skutočne sa integrovali v hostiteľskom členskom štáte.

44 Z tohto dôvodu, ako vyplýva z odôvodnenia 24 smernice 2004/38, táto smernica zavádza režim ochrany pred opatreniami vyhostenia, ktorý je založený na stupni integrácie dotknutých osôb v hostiteľskom členskom štáte, takže čím je vyšší stupeň integrácie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov v hostiteľskom členskom štáte, tým by mal byť vyšší stupeň ochrany proti ich vyhosteniu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 25, a z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 70).

45 Z tohto hľadiska článok 28 ods. 1 smernice 2004/38 najskôr stanovuje vo všeobecnosti, že pred vydaním rozhodnutia o vyhostení z územia „z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“ hostiteľský členský štát zohľadní najmä dĺžku pobytu dotknutej osoby na jeho území, jej vek, zdravotný stav, rodinnú a ekonomickú situáciu, sociálnu a kultúrnu integráciu v hostiteľskom členskom štáte a rozsah väzieb s krajinou pôvodu (rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 26).

46 Podľa odseku 2 uvedeného článku voči občanovi Únie alebo členom jeho rodiny bez ohľadu na štátnu príslušnosť, ktorí získali právo na trvalý pobyt na území hostiteľského členského štátu podľa článku 16 tejto smernice, nemožno vydať rozhodnutie o vyhostení z územia, „s výnimkou vážnych dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“.

47 Pokiaľ ide napokon o občanov Únie, ktorí mali pobyt v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov, článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 značne posilňuje ochranu pred opatreniami vyhostenia tým, že stanovuje, že takéto opatrenie nemožno prijať s výnimkou prípadu, ak sa toto rozhodnutie zakladá na „zásadne dôležitých dôvodoch verejnej bezpečnosti, ako sú definované členskými štátmi“ (rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 28).

48 Zo znenia a štruktúry článku 28 smernice 2004/38 vyplýva, že ochrana pred vyhostením, ktorú stanovuje, sa stáva silnejšou v závislosti od stupňa integrácie daného občana Únie v hostiteľskom členskom štáte.

49 Za týchto podmienok, hoci znenie dotknutých ustanovení neobsahuje takéto spresnenie, občanovi Únie možno priznať nárok na posilnenú ochranu zaručenú článkom 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 len vtedy, ak predtým splnil podmienku na priznanie ochrany podľa článku 28 ods. 2 tejto smernice, teda má právo na trvalý pobyt podľa článku 16 uvedenej smernice.

50 Tento výklad článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 je okrem toho podporený kontextom, do ktorého dané ustanovenie patrí.

51 V prvom rade treba pripomenúť, že v smernici 2004/38 bol stanovený stupňovitý systém v súvislosti s právom na pobyt v hostiteľskom členskom štáte, ktorý tým, že v podstate preberá etapy a podmienky stanovené v rôznych nástrojoch práva Únie a v judikatúre z obdobia pred prijatím tejto smernice, smeruje k právu na trvalý pobyt (rozsudok z 21. decembra 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 38).

52 Čo sa týka po prvé pobytu počas obdobia do troch mesiacov, článok 6 smernice 2004/38 obmedzuje podmienky alebo formality práva na pobyt na požiadavku vlastniť platný preukaz totožnosti alebo pas a článok 14 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že občania Únie a ich rodinní príslušníci majú toto právo, pokiaľ sa nestávajú neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu (rozsudok z 21. decembra 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 39).

53 Pokiaľ ide po druhé o pobyt počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, výkon práva na pobyt podlieha podmienkam uvedeným v článku 7 ods. 1 smernice 2004/38 a podľa článku 14 ods. 2 tejto smernice občania Únie a ich rodinní príslušníci majú právo na pobyt len vtedy, ak spĺňajú tieto podmienky. Predovšetkým z odôvodnenia 10 tejto smernice vyplýva, že účelom týchto podmienok je najmä vyhnúť sa tomu, aby sa tieto osoby stali neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu (rozsudok z 21. decembra 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 40).

54 Po tretie z článku 16 ods. 1 smernice 2004/38 vyplýva, že občania Únie, ktorí sa v hostiteľskom členskom štáte legálne zdržiavali počas nepretržitého obdobia piatich rokov, majú právo na trvalý pobyt, pričom toto právo nepodlieha podmienkam uvedeným v predchádzajúcom bode. Ako sa uvádza v odôvodnení 18 tejto smernice, právo na trvalý pobyt v prípade, že už raz bolo priznané, nemôže podliehať žiadnej ďalšej podmienke, a to preto, aby sa stalo skutočným prostriedkom integrácie do spoločnosti tohto štátu (rozsudok z 21. decembra 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 41).

55 Z predchádzajúceho teda vyplýva, že na rozdiel od občana Únie, ktorý nadobudol právo na trvalý pobyt a z územia hostiteľského členského štátu ho možno vyhostiť len z dôvodov uvedených v článku 28 ods. 2 smernice 2004/38, občana, ktorý nemá právo na trvalý pobyt, možno z územia daného členského štátu vyhostiť, ako vyplýva z kapitoly III danej smernice, ak sa stane neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci tohto štátu.

56 Ako však uviedol generálny advokát v bodoch 57 a 58 svojich návrhov, občanovi Únie, ktorého vzhľadom na to, že nemá právo na trvalý pobyt, možno vyhostiť, ak sa stane neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu, nemožno zároveň priznať značne posilnenú ochranu, ktorú stanovuje článok 28 ods. 3 písm. a) tejto smernice, na základe ktorého možno daného občana vyhostiť len zo „zásadne dôležitých dôvodov“ verejnej bezpečnosti, ktoré odkazujú na „výnimočné okolnosti“, ako sa uvádza v odôvodnení 24 uvedenej smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 40).

57 V druhom rade treba takisto pripomenúť, ako uvádza odôvodnenie 17 smernice 2004/38, že právo na trvalý pobyt je kľúčovým prvkom v podporovaní sociálnej súdržnosti a v tejto smernici bolo stanovené s cieľom posilniť vedomie občianstva Únie, takže normotvorca Únie podmienil získanie práva na trvalý pobyt podľa článku 16 ods. 1 smernice 2004/38 integráciou občana Únie v hostiteľskom členskom štáte (rozsudok zo 16. januára 2014, Onuekwere, C-378/12, EU:C:2014:13, bod 24 a citovaná judikatúra).

58 Ako už Súdny dvor konštatoval, myšlienka integrácie, z ktorej vychádza právo na trvalý pobyt podľa článku 16 ods. 1 smernice 2004/38, sa neopiera len o priestorové a časové okolnosti, ale aj o kvalitatívne prvky súvisiace so stupňom integrácie v hostiteľskom členskom štáte (rozsudok zo 16. januára 2014, Onuekwere, C-378/12, EU:C:2014:13, bod 25 a citovaná judikatúra).

59 Pokiaľ ide o pojem „legálny pobyt“, ktorý je obsiahnutý vo výraze „ktorí sa legálne zdržiavali“ nachádzajúcom sa v uvedenom článku 16 ods. 1, pod týmto pojmom sa musí rozumieť pobyt v súlade s podmienkami stanovenými v tejto smernici, najmä tými, ktoré sú uvedené v jej článku 7 ods. 1 (rozsudok z 21. decembra 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 46).

60 Občanovi Únie, ktorý v hostiteľskom členskom štáte nenadobudol právo na trvalý pobyt, keďže nespĺňa tieto podmienky, a preto mu nemožno poskytnúť ochranu pred vyhostením na úrovni stanovenej v článku 28 ods. 2 smernice 2004/38, samozrejme nemožno poskytnúť ani značne posilnenú ochranu pred vyhostením, ktorú stanovuje článok 28 ods. 3 písm. a) tejto smernice.

61 So zreteľom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku vo veci C-424/16 odpovedať tak, že článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že podmienkou priznania ochrany pred vyhostením z územia štátu upravenej v tomto ustanovení je právo dotknutej osoby na trvalý pobyt v zmysle článku 16 a článku 28 ods. 2 tejto smernice.

O druhej a tretej otázke vo veci C-424/16

62 Vzhľadom na to, že Supreme court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva) položil druhú a tretiu otázku len v prípade zápornej odpovede na prvú otázku, nie je potrebné na ne odpovedať.

O prvej až tretej otázke vo veci C-316/16

63 Svojou prvou až treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd spolkovej krajiny Bádensko-Württembersko) v podstate pýta, či sa požiadavka, aby sa daná osoba „[zdržiavala] v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov“ uvedená v článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, má vykladať v tom zmysle, že ju môže splniť občan Únie, ktorý sa ako maloletý usadil v inom členskom štáte, ako je štát jeho štátnej príslušnosti, a žil v ňom počas dvadsiatich rokov predtým, ako bol odsúdený na trest odňatia slobody, ktorý sa v čase, keď je voči nemu vydané rozhodnutie o vyhostení, práve vykonáva, a ak áno, za akých podmienok.

64 V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade pripomenúť, že hoci je pravda, že odôvodnenia 23 a 24 smernice 2004/38 upravujú osobitnú ochranu pre osoby, ktoré sa skutočne integrovali v hostiteľskom členskom štáte, najmä pokiaľ sa tam narodili a zdržiavali sa tam celý život, nič to nemení na skutočnosti, že rozhodujúcim kritériom na účely priznania posilnenej ochrany, ktorú zaručuje článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, je skutočnosť, či sa občan Únie, ktorý má v hostiteľskom členskom štáte právo na trvalý pobyt v zmysle článku 16 a článku 28 ods. 2 tejto smernice, zdržiaval v tomto členskom štáte počas desiatich rokov predchádzajúcich rozhodnutiu o vyhostení, ako to vyžaduje uvedený článok 28 ods. 3 (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 31, a zo 16. januára 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, bod 23).

65 Z toho predovšetkým vyplýva, že obdobie pobytu v trvaní desiatich rokov požadované na poskytnutie posilnenej ochrany stanovenej v článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 sa musí počítať spätne odo dňa vydania rozhodnutia o vyhostení tejto osoby (rozsudok zo 16. januára 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, bod 24).

66 V druhom rade z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že toto obdobie pobytu v trvaní desať rokov musí byť v zásade nepretržité (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. januára 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, bod 27).

67 V tejto súvislosti však treba tiež pripomenúť, že článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 síce podmieňuje využitie posilnenej ochrany pred vyhostením, ktorú stanovuje, prítomnosťou dotknutej osoby na území daného členského štátu počas obdobia desiatich rokov predchádzajúcich opatreniu vyhostenia, neuvádza však nič, pokiaľ ide o okolnosti, ktoré môžu spôsobiť prerušenie uvedeného obdobia desaťročného pobytu na účely nadobudnutia práva na posilnenú ochranu pred vyhostením, ktorú toto ustanovenie upravuje (rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 29).

68 Súdny dvor teda rozhodol, že pokiaľ ide o otázku, v akom rozsahu neprítomnosti na území hostiteľského členského štátu počas obdobia uvedeného v článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 bránia tejto osobe, aby požívala uvedenú posilnenú ochranu, je potrebné vykonať celkové posúdenie situácie dotknutej osoby vždy v presnom okamihu, keď vznikne otázka vyhostenia (rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 32).

69 Na tieto účely sú vnútroštátne orgány poverené uplatňovaním článku 28 ods. 3 smernice 2004/38 povinné zohľadniť všetky relevantné aspekty v každom jednotlivom prípade, najmä dĺžku každej neprítomnosti dotknutej osoby v hostiteľskom členskom štáte, celkovú dĺžku a frekvenciu týchto neprítomností, ako aj dôvody, ktoré viedli dotknutú osobu k opusteniu tohto členského štátu. Je totiž potrebné preveriť, či predmetné neprítomnosti implikujú, že došlo k premiestneniu osobných, rodinných alebo profesionálnych záujmov dotknutej osoby do iného štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 33).

70 Pokiaľ ide o otázku, či obdobia pobytu vo väzení môžu ako také a bez ohľadu na obdobia neprítomnosti na území hostiteľského členského štátu takisto viesť k narušeniu vzťahu s týmto štátom a prerušenie pobytu v tomto štáte, Súdny dvor rozhodol, že hoci je pravda, že tieto obdobia v zásade prerušujú nepretržitosť pobytu v zmysle článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, na účely zistenia, či viedli k prerušeniu už vzniknutých integračných väzieb s hostiteľským členským štátom, ktoré môže zbaviť dotknutú osobu nároku na posilnenú ochranu zaručenú v tomto ustanovení, je potrebné vykonať celkové posúdenie situácie tejto osoby v presnom okamihu, keď vznikne otázka vyhostenia. V rámci tohto celkového posúdenia musia byť zohľadnené obdobia pobytu vo väzení spolu so všetkými skutočnosťami, ktoré predstavujú všetky relevantné faktory v každom jednotlivom prípade, ku ktorým patrí aj okolnosť, že dotknutá osoba sa zdržiavala v hostiteľskom členskom štáte počas desiatich rokov predchádzajúcich jej pobytu vo väzení (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. januára 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, body 33 až 38).

71 Najmä v prípade občana Únie, ktorý už v minulosti, a dokonca ešte pred spáchaním trestného činu, ktorý odôvodňuje jeho pobyt vo väzení, spĺňal podmienku nepretržitého pobytu desiatich rokov v hostiteľskom členskom štáte, skutočnosť, že dotknutá osoba bola zbavená slobody orgánmi tohto štátu, nemožno vnímať tak, že automaticky prerušuje integračné väzby, ktoré uvedená osoba vytvorila s týmto štátom, a kontinuitu jej pobytu na území tohto štátu v zmysle článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, a teda ju zbavuje posilnenej ochrany pred vyhostením, ktorú toto ustanovenie zaručuje. Dôsledkom takéhoto výkladu by okrem iného bolo, že uvedené ustanovenie bude zbavené podstaty svojho potrebného účinku, keďže opatrenie vyhostenia sa najčastejšie prijíma z dôvodu správania dotknutej osoby, ktoré viedlo k tomu, že jej bol uložený trest odňatia slobody.

72 V rámci celkového posúdenia pripomenutého v bode 70 tohto rozsudku, ktoré v prejednávanej veci prináleží vnútroštátnemu súdu, musí tento súd, pokiaľ ide o integračné väzby, ktoré B vytvoril s hostiteľským členským štátom počas obdobia predchádzajúcom jeho pobytu vo väzení, zohľadniť skutočnosť, že tieto integračné väzby s uvedeným štátom sú pevné, najmä zo sociálneho, kultúrneho a rodinného hľadiska, v tom zmysle, že povedú napríklad k vytvoreniu silného zázemia v spoločnosti tohto štátu, ako konštatoval vnútroštátny súd vo veci samej, o to nižšia bude pravdepodobnosť, že obdobie pobytu vo väzení by mohlo viesť k ich prerušeniu a tým aj prerušeniu obdobia pobytu v trvaní desiatich rokov podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38.

73 Pokiaľ ide o ostatné skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce na účely tohto celkového posúdenia, môže ich predstavovať, ako uviedol generálny advokát v bodoch 123 až 125 svojich návrhov, tak povaha trestného činu, ktorý viedol k danému odňatiu slobody, a podmienky, za ktorých došlo k jeho spáchaniu, ako aj všetky relevantné skutočnosti týkajúce sa správania dotknutej osoby v období jej pobytu vo väzení.

74 Hoci povaha trestného činu a okolnosti, za ktorých bol spáchaný, umožňujú pochopiť, v akom rozsahu sa dotknutá osoba vzdialila od spoločnosti hostiteľského členského štátu, správanie dotknutej osoby počas jej pobytu vo väzení môže prispieť k prehĺbeniu tohto vzdialenia sa alebo naopak k zachovaniu alebo obnoveniu integračných väzieb, ktoré daná osoba predtým s členským štátom vytvorila, s cieľom jej budúceho opätovného začlenenia do spoločnosti.

75 Pokiaľ ide o posledné uvedené, treba zohľadniť aj to, ako uviedol Súdny dvor, že opätovné začlenenie občana Únie do spoločnosti v štáte, kde sa naozaj integroval, je v záujme nielen jeho, ale aj Európskej únie vo všeobecnosti (rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 50).

76 Pokiaľ ide o otázky vnútroštátneho súdu, ktoré sa týkajú toho, či zohľadnenie obdobia pobytu vo väzení na účely stanovenia, či toto obdobie prerušilo kontinuitu pobytu v hostiteľskom členskom štáte počas desiatich rokov pred opatrením vyhostenia, by mohlo viesť k svojvoľným alebo nespravodlivým výsledkom podľa toho, kedy je to opatrenie prijaté, treba spresniť nasledujúce skutočnosti.

77 V určitých členských štátoch možno uložiť opatrenie vyhostenia ako trest alebo právny dôsledok trestu odňatia slobody, pričom túto možnosť výslovne upravuje článok 33 ods. 1 smernice 2004/38. V tomto prípade nemožno budúci trest odňatia slobody zohľadniť na účely posúdenia toho, či existuje nepretržitý pobyt občana v hostiteľskom členskom štáte počas desiatich rokov, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia o vyhostení.

78 Dôsledkom toho môže napríklad byť, že občanovi Únie, ktorý môže ku dňu, kedy mu bol uložený trest odňatia slobody spolu s právnym dôsledkom alebo trestom vyhostenia, preukázať existenciu nepretržitého desaťročného pobytu v hostiteľskom členskom štáte, sa prizná posilnená ochrana pred vyhostením podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38.

79 V opačnom prípade, pokiaľ ide o občana, voči ktorému je prijaté opatrenie vyhostenia ako vo veci samej až po tom, ako bol pozbavený slobody, vzniká otázka, či uvedený pobyt vo väzení vedie k prerušeniu kontinuity jeho pobytu v hostiteľskom členskom štáte a k tomu, že táto osoba stráca nárok na túto posilnenú ochranu.

80 V tejto súvislosti však treba zdôrazniť, že v prípade občana Únie, ktorý v čase, keď bol uväznený, už mohol preukázať obdobie pobytu v hostiteľskom členskom štáte v trvaní desiatich rokov, okolnosť, že opatrenie vyhostenia bolo prijaté počas alebo na konci uvedeného obdobia pobytu vo väzení, a skutočnosť, že toto obdobie je súčasťou obdobia desiatich rokov, ktoré predchádzali prijatiu tohto opatrenia, nemajú automaticky za následok prerušenie tohto obdobia desiatich rokov, v dôsledku ktorého by dotknutá osoba nemala nárok na posilnenú ochranu stanovenú v článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38.

81 Ako totiž vyplýva z bodov 66 až 75 tohto rozsudku, v prípade, že je rozhodnutie o vyhostení vydané počas alebo na konci obdobia pobytu vo väzení, platí, že situácia dotknutého občana by mala byť za podmienok uvedených v týchto bodoch predmetom celkového posúdenia na účely zistenia, či tejto osobe možno alebo nemožno priznať danú posilnenú ochranu.

82 V prípadoch uvedených v bodoch 77 až 81 tohto rozsudku zostáva priznanie alebo nepriznanie posilnenej ochrany podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 závislé od dĺžky pobytu a stupňa integrácie dotknutého občana v hostiteľskom členskom štáte.

83 So zreteľom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú až tretiu otázku vo veci C-316/16 odpovedať tak, že článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade občana Únie, ktorý si odpykáva trest odňatia slobody a voči ktorému bolo vydané rozhodnutie o vyhostení, podmienka, aby sa táto osoba „[zdržiavala] v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov“, uvedená v tomto ustanovení, môže byť splnená, pokiaľ celkové posúdenie situácie dotknutej osoby s prihliadnutím na všetky relevantné aspekty vedie k názoru, že napriek uvedenému pobytu vo väzení neboli prerušené integračné väzby medzi dotknutou osobou a hostiteľským členským štátom. Medzi tieto aspekty patrí najmä sila integračných väzieb vytvorených s hostiteľským členským štátom predtým, ako bola dotknutá osoba uväznená, povaha trestného činu, ktorý viedol k danému odňatiu slobody, a okolnosti, za ktorých došlo k jeho spáchaniu, ako aj správanie dotknutej osoby počas jej pobytu vo väzení.

O štvrtej otázke vo veci C-316/16

84 Svojou štvrtou otázkou sa Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd spolkovej krajiny Bádensko-Württembersko) v podstate pýta, ku ktorému okamihu sa má posudzovať dodržanie podmienky spočívajúcej v tom, že sa daná osoba „[zdržiavala] v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov“ v zmysle článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38.

85 Podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 sa „rozhodnutie o vyhostení nesmie prijať“ voči občanovi Únie, ktorý sa v hostiteľskom členskom štáte zdržiaval „počas predchádzajúcich desiatich rokov“, okrem prípadu, že ide o zásadne dôležité dôvody verejnej bezpečnosti.

86 Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že pod pojmom „predchádzajúcich desať rokov“ treba chápať desať rokov, ktoré predchádzali danému rozhodnutiu o vyhostení v tom zmysle, že splnenie tejto podmienky nepretržitého pobytu v trvaní desiatich rokov treba overiť ku dňu vydania daného rozhodnutia.

87 Ako bolo pripomenuté v bode 65 tohto rozsudku, Súdny dvor už spresnil, že podmienka obdobia pobytu počas desiatich rokov, na ktoré sa viaže poskytnutie posilnenej ochrany stanovenej v článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, sa musí počítať spätne odo dňa vydania rozhodnutia o vyhostení dotknutej osoby.

88 Z predchádzajúceho vyplýva, že otázka, či osoba spĺňa alebo nespĺňa podmienku, že sa v hostiteľskom členskom štáte zdržiavala počas desiatich rokov predchádzajúcich rozhodnutiu o vyhostení, a teda či má alebo nemá nárok na posilnenú ochranu podľa článku 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, sa musí posúdiť k okamihu vydania prvotného rozhodnutia o vyhostení.

89 Treba však spresniť, že tento výklad nemá vplyv na odlišnú otázku týkajúcu sa toho, ku ktorému okamihu treba posudzovať skutočnú existenciu „dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“ v zmysle článku 28 ods. 1 smernice 2004/38, „vážnych dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“ podľa článku 28 ods. 2 tejto smernice alebo „zásadne dôležitých dôvodov verejnej bezpečnosti“ v zmysle článku 28 ods. 3 uvedenej smernice, ktoré môžu odôvodniť vyhostenie.

90 V tejto súvislosti je nesporne úlohou orgánu, ktorý prijal prvotné rozhodnutie o vyhostení, aby v čase vydania tohto rozhodnutia vykonal takéto posúdenie, a to pri dodržaní základných pravidiel, ktoré zakotvujú ustanovenia článkov 27 a 28 smernice 2004/38.

91 Nevylučuje to však, že v prípade, ak je konkrétny výkon rozhodnutia odložený počas určitého obdobia, môže byť potrebné vykonať nové posúdenie toho, či v konkrétnom prípade pretrvávajú „dôvody verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“, „vážne dôvody verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“ alebo „zásadne dôležité dôvody verejnej bezpečnosti“.

92 Predovšetkým je totiž potrebné pripomenúť, že článok 27 ods. 2 druhý pododsek smernice 2004/38 vo všeobecnosti podmieňuje akékoľvek rozhodnutie o vyhostení tým, že správanie dotknutej osoby predstavuje skutočnú a existujúcu hrozbu pre základný záujem spoločnosti alebo hostiteľského členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. mája 2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, bod 30, a z 13. júla 2017, E, C-193/16, EU:C:2017:542, bod 23).

93 Ďalej treba uviesť, že pokiaľ je rozhodnutie o vyhostení z územia štátu vydané ako trest alebo právny dôsledok trestu odňatia slobody, avšak vykoná sa neskôr ako dva roky po jeho vydaní, článok 33 ods. 2 smernice 2004/38 výslovne ukladá členským štátom povinnosť overiť, či dotknutá osoba stále a skutočne predstavuje hrozbu pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť, a posúdiť, či nedošlo k podstatnej zmene okolností od vydania rozhodnutia o vyhostení (rozsudok z 22. mája 2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, bod 31).

94 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vo všeobecnosti vyplýva, že súdy členského štátu sú pri skúmaní zákonnosti vyhostenia štátneho príslušníka iného členského štátu povinné vziať do úvahy skutkové okolnosti, ktoré nastali po poslednom rozhodnutí príslušných úradov, ktoré môžu znamenať zánik alebo výrazné zmenšenie aktuálnej hrozby, ktorú pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť predstavuje správanie dotknutej osoby. O taký prípad ide najmä vtedy, keď uplynulo dlhé obdobie odo dňa, kedy bolo vydané rozhodnutie o vyhostení, do dňa, kedy bolo toto rozhodnutie posúdené príslušným súdom (pozri analogicky rozsudky z 29. apríla 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 82, ako aj z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 84).

95 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je potrebné na štvrtú otázku vo veci C-316/16 odpovedať tak, že článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že otázku, či osoba spĺňa podmienku, že sa „[zdržiavala] v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov“ v zmysle uvedeného ustanovenia, treba posudzovať k okamihu vydania prvotného rozhodnutia o vyhostení.

O trovách

96 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konaní vo veciach samých incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaniach pred vnútroštátnymi súdmi, o trovách konania rozhodnú tieto vnútroštátne súdy. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Článok 28 ods. 3 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS,**

90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, sa má vykladať v tom zmysle, že podmienkou priznania ochrany pred vyhostením z územia štátu upravenej v tomto ustanovení je právo dotknutej osoby na trvalý pobyt v zmysle článku 16 a článku 28 ods. 2 tejto smernice.

2. **Článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade občana Únie, ktorý si odpykáva trest odňatia slobody a voči ktorému bolo vydané rozhodnutie o vyhostení, podmienka, aby sa táto osoba „[zdržiavala] v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov“, uvedená v tomto ustanovení, môže byť splnená, pokiaľ celkové posúdenie situácie dotknutej osoby s prihliadnutím na všetky relevantné aspekty vedie k názoru, že napriek uvedenému pobytu vo väzení neboli prerušené integračné väzby medzi dotknutou osobou a hostiteľským členským štátom. Medzi tieto aspekty patrí najmä sila integračných väzieb vytvorených s hostiteľským členským štátom predtým, ako bola dotknutá osoba uväznená, povaha trestného činu, ktorý viedol k danému odňatiu slobody, a okolnosti, za ktorých došlo k jeho spáchaniu, ako aj správanie dotknutej osoby počas jej pobytu vo väzení.**

3. **Článok 28 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že otázku, či osoba spĺňa podmienku, že sa „[zdržiavala] v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov“ v zmysle uvedeného ustanovenia, treba posudzovať k okamihu vydania prvotného rozhodnutia o vyhostení.**

Podpisy